

V zahodnonemškem Münstru je izšel zbornik s tamkajšnjega pesniškega srečanja, ki se ga je udeležilo več uglednih lirikov. Knjižica objavlja pesmi posameznih udeležencev. V njej so objavili poezijo, ki jo pišejo recimo Gennadij Ajgi, Eugène Guillevic, Alain Bosquet in drugi, med katerimi je tudi Tomaž Šalamun. Njegova pesem *Neverni vnuk* je objavljena v izvorniku in v nemškem prevodu Fabjana Hafnerja. Ta je tudi napisal kratak sestavek o pesniški ustvarjalnosti Tomaža Šalamuna. V posebnem razdelku je objavljena bibliografija udeleženih pesnikov. Tomaž Šalamun je med tistimi, ki je imajo največ. Pa tudi prevajalci, ki so sodelovali na omenjenem srečanju in ki so za zbornik prevedli pesmi, so posebej navedeni z nekaj podatki o življenju in delu.

Prva številka berlinske Neue Deutsche Literatur že kaže nadihe barv, čeprav je bila pripravljena za tisk, ko je z Vzhodno Nemčijo še upravljal Erich Honecker. O koncu poprejšnje pretežne sivine že priča nekaj odprtih pisem, med drugim tudi eno, ki ga je tedanjemu predsedniku poslalo predsedstvo vzhodnonemškega centra PEN, v katerem je tudi slovenski znanec Stephan Hermlin. Sicer pa v tej številki Helga Schütz objavlja novelo z naslovom *Izlet*. Na Goethejevem *Faustu* je zasnoval Friedrich Dieckmann svoj esej *Pravica do sanjarjenja*. Med zanimivejšimi prispevki je še pogovor, ki ga je imela Elke Schieber z lužiskosrbskim književnikom Jurijem Brëžanom. Objavljen je z naslovom *Iskanje skrivnih izvirov* in se dotika tudi razmerja lužiskosrbske književnosti in jezika do ustvarjalnosti večinskega naroda.

A. A.

Ostrice 5

Dušan Propad vrednot. Nevredno več velja kot vredno.
Ludvik Zmeda kategorij. Kaj pa je sploh še redno?
Svoj čas veljalo je: brez gnoja – pusta njiva,
zdaj je gnojá toliko, da že svet pokriva.

*

Stiska duha se veča, pritisk mračnjaštva rase,
kdor noče sam, ga k tnalu privlečejo za lase.
Podirajte in žgite, nosilna stena ostane,
odprejo se vse reže, resnica iz iskre plane.

*

Kdor išče vzrok, da vsako dobro stvar oblaja,
ta strelja v krivi črti, v bistvo ne zadene,
kar je večini všeč, to ljudstvo tudi sklene,
ne moreš več zavirati, kar je in traja.

*

Ni zmeraj kruh, kar množica zahteva.
 Ti greš se v mračnem, mi v svetlobi dneva,
 dokaži, da ni res, kar narod hoče,
 kar prav je, jasno bo šelè – ko noče.

*

Storilo se je ljudstvo, si zakon podredilo.
 Kar s pametjo ne rešiš, ne poravnaš s prisilo,
 dejanje iz sovraštva nikomur ne koristi –
 vezi med zlim in škodnim sta konec koncev isti.

*

Zver grè v napad, ko jo prisili glad,
 kjer žre, ostane madež: kri in smrad.
 – »Ne pada sneg, da bi zamètel svet,
 pada, da vidiš zver in njeno sled.«

*

Ta folk! Zmanipuliran. Kako naj vladan vlada?
 Zanj mora kdo drug vleči, sam noče, raje strada,
 da s pridom izsiljuje svoj standard in ugodje.
 Orožje stran! Nauči se rabiti orodje!

*

Zavistnega in lenega so same oči,
 vidi samo, kaj kdo ima, ne, kaj stori.
 Sami ste krivi: kdor ne daje, ne dobi,
 delo rešuje, ne prelivanje krvi.

*

Verjameš: nihče več ne bo ponižan,
 kdor pride, le še kot prijatelj pride –
 spomni se v marcu na usodne ide,
 na petek, ko je od svojih Kristus križan.

*

Zavohamo na daleč krvnika in barabo.
 V obraz nas prepričuješ, pripravljaš pa vse slabo,

ne vdiraj v tuje, nisi želen, še manj pozvan,
so meje spoštovanja – za vse. »No pasaran!«

*

Zver ni zato, da leta, saj komaj blato gazi,
rod, ki vrednot ni vreden, kleči in klečeplazi,
ti pa, ko volk napade, za podlost se ne zmeni,
prehíti zver, na muho jo vzemi in – zadeni.

*

Kjer ni pametnega vodstva, propade ljudstvo (Knjiga pregovorov 11,14).

Kar znaš, vse rabiš krivo, zlorabljaš strah in bedo,
da vladaš in spletkariš, ustvarjaš stalno zmedo,
tvoj nauk (laž in sovraštvo), kako naj bo pravilen,
kdor nima v sebi zlobe, kako bo sam nasilen?

*

Na sodrgo si stavil, zašel boš v past in stisko,
prepričan, da stvar vodiš, iz sedla padeš nizko.
Drhal drhal ostane, ni silna, le nasilna,
šibkejšemu zverinska, močnejšemu servilna.

*

Vladar si noče mazati z zločinom rok,
določi rablja, ta poslušno sproži lok –
prej Švabić, zdaj vsak lump pravico si lasti,
da nas od lastnega ognjišča v svet podi.

*

Da laž stoji na kratkih nogah – stara stvar,
kjer ni duha, se sprošča strast in raste kvar.
Nobena skupnost dolgo se ne obdrži,
ki le z nasiljem dokazuje, da živi.

*

Zaženi kamen v gručo lačnih psov,
zabevskal bo en sam, ki je zadet;

zdi se, da vsak od vas je prizadet –
vsak bevška eno in isto lažno snov.

*

Kdor nič ne zna, je najmanj hasen,
kdor nima nič, pa najbolj glasen.
Še norec ve: so močni, so slabotni,
nismo enaki, pa naj bomo enotni?

*

Sumljiv je red, kjer manjka zad in spred!
Če ti ni jasno, stori kot lisjak,
ko vidi: k levu vodi vsak korak,
nazaj od leva pa nobena sled . . .

*

Zafuran svet. Življenje, postavljeno na glavo.
Padajo rdeče zvezde, obrobljene krvavo,
njih padanje ni novo, nov je le vrstni red:
pasti z višin oblasti, spet zavoziti svet . . .

*

Ne brani, kar je trik in laž,
ne obsojaj, česar ne poznaš,
ne vemo, če je mrtva mrtva tvar,
zadeni živo – zrušiš red in stvar.

*

Ne moreš vsem ustreči, vsak dela to, kar sme,
modrost ravna preudarno, norost divja hote,
vsak rod se enkrat sprevrže, vsak vrh se kdaj prevaga,
kdor se upre, bo ječan – lahkó pa uspe in zmaga.

*

Naravni zakon (vsak naj prost bo, vsak svoboden)
perfidno poteptan! Stotisočkrat zaboden!

Tragičen rod in narod, tragična država,
kjer strah vsak dan svoj danse macabre preigrava . . .

*

Pod Peco kralj Matjaž že kar predolgo spi,
simbol pravice, meč, mu v prazno rjavi,
medtem ko zakon je zla past za ubogo žrtev,
vsak pa poskuša vse, da bo že jutri mrtev.

*

Blagor deželi, kjer meč v nožnicah rjà razjeda,
kjer je poštenje zakon, moč pa pametna beseda.
Gorje, kjer meč je izdrt in je postavljena zaseda,
ne za zunanjega – le za najbližjega soseda.

*

Kdor najbolj hujska, kriv je, greh hôtel bi prikriti,
premoč z močjo dobiti, zbito do konca zbiti.
Bo treba vsak dan znova pri Termopilah pasti,
da bo pravica v časti, svoboda v trdni lasti?

*

Prijatelj ti odkrije srce in drugi obraz,
sovražnik pošlje rože, a v njih je skrit modras.
Zaplankan je, kdor vsako prikrito zlo pozdravi,
nor, kdor le s prstom žuga, ko ga nasprotnik davi.

*

Zaprte so vse pipe. Ne daješ, kar imaš.
Zaviraš, ko ponujaš. Ustavi blisk, če znaš,
prav to pa hočeš, varuh vseh misli in idej:
z oblasti sestopiti – in vladati naprej.

*

Kako doma naj vodi, kdor je od zunaj voden?
Rast in podobo trtam je dal trs samoroden,

od tuje roke cepljen, pohabljen v bistvu hira,
v domačo prst prestavljen, za grozd sokov nabira.

*

Vsak lump ima pravico, da se brani, da je branjen,
še prav posebno, ko nič kriv, je izza vogla ranjen.
Sokriv si, kdor daš slišati le eno in isto plat,
če ta zaudarja, tudi ti pomagaš širit smrad.

*

Od rojstva zakrnelo, le še na zunaj celo,
kako naj bi živelo, do žil in kit strohnelo,
nekoč pravico v lasti, krvavi žig oblasti.
– Kdor zna le meč vihteti, od meča mora pasti!